

ein positives Ergebnis erzielt. Dies ist die Unterordnung der Frömmigkeit unter dem allgemeinen Begriff der Gerechtigkeit. Es wird dann die Frage der jetzt nicht mehr bestrittenen Echtheit des Dialoges gestreift, sowie überhaupt die Frage der chronologischen Anordnung der Platonischen Dialoge. Das Ergebnis des Aufsatzes ist, dass wir in Euthyphro einen apologetischen Versuch des jungen Plato haben, durch den er seinem Lehrer, in der äusserst bedrängten Lage in der er sich befand, nach Kräften und nach seiner Eigenart zu helfen suchte, und zwar sowohl vor den Athenern als vor allen Dingen vor den Richtern. Aus dem Umstand also, dass dieser Dialog den ersten Versuch der philosophisch-schriftstellerischen Tätigkeit Plato's bildet, den er sogar in aller Eile abfassen musste, erklärt sich dessen Kunstlosigkeit im Vergleich zu seinen anderen Dialogen. Nach Prüfung der bisher vorgebrachten wichtigeren Ansichten über die Abfassungszeit des Dialogs wird versucht, aus äusseren und inneren zwingenden Anzeichen den Beweis zu liefern, dass der Dialog vor dem Sokratesprozess abgefasst wurde.

**ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ.—Πρώτη ανακοίνωσις περὶ τῆς ἀνασκαφῆς πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀρχαίας Ἀκαδημίας, ὑπὸ κ. Κ. Κουρουγιώτου.**

Ὁ κ. Ἀριστόφρων, τοῦ ὁποῖου μία εὐγενὴς δωρεὰ κοσμεῖ ἀπὸ μικροῦ χρόνου τὴν αἴθουσάν μας, ἀφωσιωμένος με ἀσυνήθη ἐνθουσιασμόν εἰς τὰ σπουδαιότερα κλασικὰ ζητήματα καὶ ἰδιαίτερος εἰς τὴν μελέτην τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων καὶ μάλιστα τοῦ Ἀριστοτέλους καὶ τοῦ Πλάτωνος ἐνόμισεν ὅτι ἔπρεπεν ἡ Ἀκαδημία μας, ὡς διάδοχος τῆς πρώτης Ἀκαδημίας τοῦ κόσμου, τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Πλάτωνος, νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀναζήτησιν τοῦ τόπου, ὅπου ἔκειτο αὕτη, καὶ νὰ ἀποκαλύψῃ τὰ τυχὸν σωζόμενα ἐξ αὐτῆς λείψανα. Ἐθεσε πρὸς τοῦτο ὡς πρώτην δόσιν πρὸς ἑνάρεξιν τῶν ἀναζητήσεων σπουδαῖον χρηματικὸν ποσὸν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἀκαδημίας καὶ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ καταβάλλῃ καὶ πᾶσαν τὴν ἀπαιτηθησομένην τυχὸν καὶ πέραν τοῦ ποσοῦ τούτου δαπάνην. Ἡ Ἀκαδημία ἡμῶν ἀπεδέχθη εὐγνωμόνως τὴν προσφορὰν, ὅχι μόνον διότι θεωρεῖ πράγματι ὡς καθήκον αὐτῆς νὰ ἀναζητήσῃ τὴν κοιτίδα, τὸν τόπον τῆς γενέσεως τῶν Ἀκαδημιῶν, ἀλλὰ καὶ διότι ἐπιζητοῦσα τὴν λύσιν σπουδαιοτάτου ζητήματος ἀφορῶντος τὴν τοπογραφίαν τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν φρονεῖ ὅτι ἐκτελεῖ ἔργον κατ' ἐξοχὴν Ἀκαδημαϊκόν.

Τὴν ἐργασίαν ἀνέθεσεν ἡ Ἀκαδημία εἰς ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ ἀρχαιολόγων, μετὰ τῶν ὁποίων συνεργάζεται καὶ ὁ διευθυντὴς τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου κ. Καστριώτης.

Ἄλλὰ καὶ ὁ κ. Ἀριστόφρων δὲν ἠρέσθη μόνον εἰς τὴν προσφορὰν τῶν ὑλικῶν

μέσων ἐπεδόθη μετὰ ζήλου καὶ εἰς τὴν μελέτην τοῦ ζητήματος τῆς τοποθετήσεως τῆς ἀρχαίας Ἀκαδημίας καὶ χρησιμοποιοῦν λίαν ἐπιτυχῶς τὰς σφριζομένας ἀρχαίας παραδόσεις καὶ τὴν ἔκτακτον τοπογραφικὴν καὶ χωρομετρικὴν πείραν αὐτοῦ, διότι εἶναι δεξιώτατος μηχανικός, συνετέλεσε κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ εἰς τὰ εὐνοϊκὰ ὀπωσδήποτε ἀποτελέσματα τῆς μέχρι τοῦδε βραχείας ἐργασίας ἡμῶν.

Περὶ τῆς ἀρχαίας Ἀκαδημίας ἔχομεν σχετικῶς πολλὰς μαρτυρίας ἐκ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, ἀλλὰ κυρίως ὁ Πausanias μας δίδει τὸ καλλίτερον βοήθημα πρὸς ἀναζήτησιν τῆς θέσεώς της. Τὸ 29 καὶ 30 κεφάλαιον τοῦ πρώτου τοῦ βιβλίου εἶναι ὀλόκληρα ἀφιερωμένα εἰς τὴν Ἀκαδημίαν καὶ τὴν ὁδόν, ἣ ὁποία ἐκ τῆς πόλεως ἔφερον εἰς αὐτήν.

Ἐκ τῆς ἀφηγήσεως ταύτης τοῦ Πausaniou μανθάνομεν ὅτι ἡ Ἀκαδημία ἔκειτο ἔξω ἀλλὰ πολὺ πλησίον τῆς πόλεως, ὅτι δὲ κατὰ τὴν ὁδόν, ἣτις ἔφερον ἐκ τῆς πόλεως εἰς αὐτήν, ἦσαν οἱ τάφοι τῶν κατὰ τοὺς πολέμους φονευομένων Ἀθηναίων καὶ τῶν συμπολεμησάντων μετὰ τούτων καὶ ἐν κοινῷ ἀγῶνι πεσόντων συμμάχων, ἰδιαίτερος δὲ τῶν ἐπιφανῶν στρατηγῶν καὶ τῶν διαπρεψάντων ἐν τῇ διακυβερνήσει τῆς πόλεως, καὶ ἀκόμη οἱ τάφοι διαπρεπῶν φιλοσόφων καὶ ἄλλων λογίων καὶ καλλιτεχνῶν. Παρὰ τὴν ὁδὸν ἦσαν ἀκόμη τὸ ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος επικαλουμένης Ἀρίστης καὶ Καλλίστης καὶ τοῦ Διονύσου τοῦ Ἐλευθερέως. Ἀκαδήμεια ἢ μὲ τὸ παλαιότερον ὄνομα Ἐκαδήμειον ἐλέγετο ἀρχῆθεν μέγας χῶρος, ἄσος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἰδρύθη τὸ μέγα γυμνάσιον περικλεισθὲν καὶ διακοσμηθὲν τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν Πεισιστρατιδῶν καὶ βραδύτερον ὑπὸ τοῦ Κίμωνος.

Πρὸ τῆς Ἀκαδημίας καὶ ἐντὸς αὐτῆς ἦσαν διάφοροι βωμοὶ καὶ παρ' αὐτήν ἦτο ὁ τάφος τοῦ Πλάτωνος ἐντὸς τῶν κήπων βεβαίως, οἱ ὅποιοι συνορεύοντες μὲ τὸ Γυμνάσιον Ἀκαδημίαν ἀνῆκαν ἀρχῆθεν εἰς τὸν Πλάτωνα, καὶ ἀφοῦ οὗτος ἴδρυσεν ἐντὸς αὐτῶν τὴν σχολὴν τοῦ ἔξ ἧς προῆλθεν ἡ Πλατωνικὴ Ἀκαδημία, τοὺς κατέλιπεν εἰς ταύτην, καὶ κατέληξαν νὰ συνενωθῶσι μετὰ τῆς ἀρχαιοτέρας Ἀκαδημίας, διὰ τοῦτο δὲ καὶ παραδίδεται ὅτι ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ ἦτο ὁ τάφος τοῦ Πλάτωνος.

Ἦξι μακρὰν τῆς Ἀκαδημίας ἦτο ὁ Ἴππιος Κολωνός.

Ἐκ τοῦ πρὸ τῆς Ἀκαδημίας κειμένου βωμοῦ τοῦ Ἡφαίστου ἢ ἐκ τοῦ ἐν τῇ αὐτῇ θέσει κειμένου βωμοῦ τοῦ Ἐρωτος, ὅστις ἦτο ἀνάθημα τοῦ Χάρμου, φίλου τοῦ Ἴππίου, ἐξεκίνουσι οἱ ἐφηβοὶ τρέχοντες μὲ ἀνημμένας λαμπάδας πρὸς τὸ Δίπυλον κατὰ τοὺς ἐπιταφίους ἀγῶνας, οἱ ὅποιοι ἐτελοῦντο καθ' ἕκαστον ἔτος πρὸ τῆς Ἀκαδημίας πρὸς τιμὴν τῶν Ἀθηναίων νεκρῶν. Πρὸ τῆς Ἀκαδημίας δὲ φαίνεται ὅτι εὕρισκετο καὶ ἡ θέσις, ὅπου ὁ Πολέμαρχος, τῶν Ἀθηναίων προσέφερε θυσίαν πρὸς τιμὴν τῶν νεκρῶν καθ' ἕκαστον ἔτος, καὶ ἐκεῖ θὰ ἰδρῦετο ἐκάστοτε τὸ βῆμα, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξύμνουσι οἱ ρήτορες τοὺς ἐνδόξους πεσόντας, τοῦ εἴδους τῶν λόγων τῶν ὁποίων κάλλιστον παράδειγμα μᾶς παρέδωκεν ὁ Θουκυδίδης διὰ τοῦ Ἐπιταφίου τοῦ Περικλέους.

Ὁ Κικέρων καὶ Λίβιος μᾶς ἀφήκαν ἀκόμη σπουδαιοτάτην εἶδησιν πρὸς κατατόπισιν ἡμῶν. Ὁ πρῶτος ὁμίλων ἐν τῷ ἔργῳ του De Finibus περὶ ἑνὸς μεταμεσημβρινοῦ περιπάτου ἐν Ἀθήναις ἀναφέρει ὅτι ἢ πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν ὁδὸς ἤρχιζεν ἀπὸ τοῦ Διπύλου καὶ ὅτι ἢ Ἀκαδημία ἦτο 64 στάδια, 1100 μέτρα περίπου, μακρὰν τοῦ σημείου τούτου, ὁ δὲ Λίβιος περιγράφων τὴν πορείαν τοῦ Φιλίππου τοῦ πέμπτου κατὰ τῶν Ἀθηναίων μαρτυρεῖ ὁμοίως ὅτι ἢ πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν ὁδὸς ἤρχιζεν ἀπὸ τοῦ Διπύλου καὶ ὅτι ἦτο αὕτη 1000 ρωμαϊκὰ βήματα, 1500 μέτρα περίπου, μακρὰ.

Εἰς τὰς ἀναφερθεῖσας μαρτυρίας στηριζόμενοι κυρίως οἱ νεώτεροι τοπογράφοι τῶν Ἀθηναίων ἐτοποθέτουν τὴν Ἀκαδημίαν εἰς τὴν θέσιν περίπου, ὅπου ἤρχισεν ἡ ἀνασκαφὴ μας ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Κηφισοῦ, ὅπου, ὡς ἀποδεικνύουσι τὰ ὄχι πολὺ μακρὰν εὐρισκόμενα ὠραῖα δένδρα τῆς σημερινῆς ἱερᾶς ὁδοῦ καὶ ὁ Βοτανικός κήπος, ἡδύνατο θαυμάσια νὰ ὑπάρχη ὠραιότατον ἄλσος.

Ὁ Ἴππιος Κολωνός, τοῦ ὁποῖου ἡ θέσις εἶναι σχεδὸν ἀσφαλῶς γνωστή, δὲν εἶναι πολὺ μακρὰν τῆς τοποθεσίας ταύτης. Θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ μὴ ἀναφέρω σήμερον καὶ τὰς ὑπαρχούσας ἀντιθέτους γνώμας ἰδίως ἰδικῶν μας σοφῶν ἐρευνητῶν τῆς ἱστορίας καὶ τῆς τοπογραφίας τῶν Ἀθηναίων περὶ τῆς τοποθετήσεως τῆς Ἀκαδημίας.

Πρὸς ὄρισμὸν τοῦ σημείου, τὸ ὁποῖον θὰ ἐχρησίμευεν ὡς ἀφετηρία εἰς τὴν ἔρευνάν μας πρὸς εὐρεσιν τῆς Ἀκαδημίας, ἡμεῖς εἶχομεν πλὴν τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων καὶ τὰ νεώτερα ἀνασκαφικὰ εὐρήματα. Διὰ τῶν σπουδαιοτάτων πρὸ τοῦ Διπύλου ἀνασκαφῶν τῆς Γερμανικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς ἐβεβαιώθη πρὸ τούτου ἡ ἀρχὴ τῆς ὁδοῦ πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν, εὐρεθέντων κατὰ τὴν ἀριστεράν, τὴν νοτίαν πλευρὰν ταύτης, τινῶν ἐκ τῶν τάφων τῶν ἐν πολέμοις πεσόντων, καὶ ἐσχάτως μάλιστα τοῦ ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος μνημονευομένου τάφου τῶν Λακεδαιμονίων πολεμάρχων Χαίρωνος καὶ Θιβράκου, φονευθέντων ἐν τῷ πολέμῳ τῶν τριάκοντα κατὰ τῶν δημοκρατικῶν τοῦ Θρασυβούλου. Ἡ ἀριστερὰ πλευρὰ τῆς ὁδοῦ ταύτης σημειοῦται εὐτυχῶς ἀκριβῶς διὰ τριῶν ὄρων, μαρμαρίνων στηλῶν μὲ τὴν ἐπιγραφὴν Ὅρος Κεραμεικοῦ. Κεραμεικὸς ἐλέγετο ἡ ὠραία ὁδὸς τῶν ἐπισήμων τάφων, ὡς καὶ τὸ ὠραῖον προάστειον, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου εὕρισκετο ἡ Ἀκαδημία. Οἱ ὄροι εὕρισκονται ἀκόμη εἰς τὰς παλαιὰς τῶν θέσεις, ὁ πρῶτος εἶναι σχεδὸν ἐπὶ τοῦ τείχους τῆς πόλεως, περὶ τὰ 20 μέτρα νοτιώτερον τοῦ ἄξονος τοῦ Διπύλου, οἱ δ' ἄλλοι δύο ἀπέχοντες μεταξύ των καὶ ἀπὸ τοῦ πρώτου δεκάδας τινὰς μέτρων ἀκολουθοῦσι γραμμὴν διευθυνομένην πρὸς δυσμὰς, παράλληλον σχεδὸν πρὸς τὸν ἄξονα τοῦ Διπύλου. Παρὰ τὴν γραμμὴν ταύτην προεκτεινομένην εὔρε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ὁ Φιλαδελφεὺς ἐν τῇ ὁδῷ Πλαταιῶν ἀνάγλυφα καὶ ἐπιγραφὰς ἀφιερωμένας εἰς τὴν Καλλίστην καὶ θεμέλια οἰκοδομήματος ἀνήκοντα πιθανώτατα εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Καλλίστης, τὸ ὁποῖον λέγει ὁ Παυσανίας ὅτι ἦτο ἐπὶ τῆς μιᾶς πλευρᾶς τῆς

πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν ὁδοῦ. Πρὸ τριάκοντα πέντε ἐτῶν περίπου ὁ ἀοίδιμος καθηγητῆς Ἀντώνιος Οἰκονόμου εὔρεν ὀλίγον δυτικώτερον τῆς ὑπὸ τοῦ Φιλαδελφεύς ἀνασκαφείσης θέσεως σπουδαῖα μνημῆματα καὶ ἐπιγραφὰς ἀναφερομένας εἰς τὴν Καλλίστην καὶ τὴν στρῶσιν πλατείας σκιρωτῆς ὁδοῦ. Τὰ σημεῖα ταῦτα νομίζομεν ὅτι δίδουσιν ἀσφαλῶς τὴν κατεύθυνσιν πρὸς κατατόπισιν τῶν ἔρευνῶν μας.

Ἡ θέσις, ὅπου ἤρχισεν ἡ ἀνασκαφή μας, νοτίως τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἐπὶ τῆς δημοτικῆς πλατείας τοῦ πρώην δευτέρου νεκροταφείου, εἰς τὸ τρίγωνον ποῦ σχηματίζεται διὰ τῶν ὁδῶν Παλαμηδίου καὶ Μοναστηρίου εὐρίσκεται ἐπὶ τῆς προεκτάσεως τῆς διδομένης διὰ τῶν προαναφερθέντων σημείων γραμμῆς εἰς ἀπόστασιν ἕξ περίπου σταδίων ἀπὸ τοῦ Διπύλου.

Τὴν ἔρευνάν μας ἤρχισαμεν διὰ τῆς σκαφῆς πενήκοντα περίπου μέτρων μακρᾶς καὶ τεσσάρων μέτρων πλατείας τάφρου φερομένης καθέτως ἐκατέρωθεν τῆς προεκτάσεως τῆς γραμμῆς ποῦ δίδεται διὰ τῶν προαναφερθέντων σημείων εἰς τὴν ἀρχαίαν πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν ὁδόν, καὶ εἶχομεν τὴν εὐτυχίαν νὰ εὕρωμεν εἰς βάθος δύο καὶ ἡμίσεος περίπου μέτρων ἀπὸ τοῦ σημερινοῦ ἐδάφους ἀρχαίαν σκιρόστρωτον ἴσως ὁδὸν ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς θέσεως, ὅπου θὰ ἔπρεπε νὰ διέρχεται ἡ ἐκ τοῦ Διπύλου ἀρχομένη καὶ διὰ τῶν προαναφερθέντων σημείων διερχομένη ὁδός, ἂν διηυθύνετο κατ' εὐθεῖαν γραμμῆν. Τὴν ὁδὸν μας ταύτην ἀπεκαλύψαμεν εἰς ἱκανῶν μέτρων ἀπόστασιν. Ἐχει πλάτος 5 μέτρων καὶ βαστάζεται κατὰ τὰς πλευρὰς τῆς δι' ἀναλημματικῶν τοιχαρίων σφζομένων καλῶς εἰς πολλὰ σημεῖα. Τὸ κατάστρωμά της ἔχει τὴν ὄψιν ὁδοῦ ἐστρωμένης διὰ μακαδάμ καὶ εἶναι ἀνώμαλον ἐκ μακρᾶς πιθανῶς χρήσεως. Ἐκατέρωθεν ταύτης ὑπάρχει πλῆθος ἀρχαίων τάφων χρονολογούμενων ἀπὸ τῆς πέμπτης π. Χ. ἑκατονταετηρίδος μέχρι τῶν Ρωμαϊκῶν χρόνων. Εὐτυχῶς φαίνεται, ὅτι καὶ οἱ τάφοι αὗτοι εἶναι ἀσύλητοι, καὶ εἶχομεν ἤδη ἀπὸ ὀλίγους ἕξ αὐτῶν ἀξιόλογά τινα κτερίσματα. Δὲν εἶναι συνήθης τύχη καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀκόμη νὰ ἔχη κανεὶς πρὸ αὐτοῦ μίαν καλῶς, κατ' ἀρχαιολογικὴν γλῶσσαν, διατηρουμένην ὁδὸν μὲ φανεράς τὰς σειρὰς τῶν ἐκατέρωθεν ταύτης τάφων.

Εἰς τὰ ἀρχαιολογικὰ ζητήματα καὶ πρὸ πάντων εἰς τὰ τοπογραφικὰ ἀρχαιολογικὰ ζητήματα μόνον κατὰ πολὺ σπανίαν τύχην δίδεται λύσις θετικὴ καὶ ἀναμφισβήτητος. Διὰ νὰ εἴπωμεν μετὰ βεβαιότητος ὅτι εὑρέθη ἡ Ἀκαδημία πρέπει νὰ εὕρωμεν τινα τῶν μνημείων, τὰ ὅποια ἀναφέρεται ὅτι ὑπῆρχον ἐντὸς ἢ πλησίον αὐτῆς, ἢ νὰ εὕρωμεν τὴν ἀρχαίαν ὁδὸν πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν μαρτυρουμένην μέχρι τοῦ τέρματός της διὰ τινῶν ἐκ τῶν μνημείων ποῦ μνημονεύονται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων. Τοιαῦτα θετικὰ δεδομένα δὲν ἔχομεν βέβαια ἐπὶ τοῦ παρόντος. Ἐχομεν ὅμως ἀσφαλῶς μίαν ἀρχαίαν ὁδὸν ἀκολουθοῦσαν τὴν διεύθυνσιν ποῦ ἔπρεπε καθ' ὅλας τὰς ἐνδείξεις νὰ ἔχη ἡ φέρουσα πρὸς τὴν ἀρχαίαν Ἀκαδημίαν ὁδός, καὶ τοῦτο μᾶς δικαίῶναι πλήρως νὰ ἐλπί-

ζωμεν ὅτι βαίνομεν πρὸς πλήρη ἐπιτυχίαν. Τὴν ὁδὸν ταύτην θὰ ἀναζητήσωμεν πρὸς ἀνατολὰς πρὸς τὸ Δίπυλον, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι δυνατόν, καὶ πρὸς δυσμάς, πρὸς τὸ τέρμα της. Ἄν, ὡς ἐλπίζωμεν, τὸ τέρμα τοῦτο μᾶς φέροι εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Πλάτωνος, ἢ τιμῆ, ἢ ὁποία θὰ ὀφείλεται εἰς τὴν νεαράν μας Ἀκαδημίαν καὶ εἰς τὸν χορηγὸν καὶ πρωτεργάτην τῆς ἀνασκαφῆς, τὸν φίλον μας κ. Ἀριστόφρονα, θὰ εἶναι μεγίστη καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου ἀπεριόριστος.

---



---

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΜΗ ΜΕΛΩΝ

**ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΙΣ.**— **Sur les intégrales complètes et sur les caractéristiques des équations aux dérivées partielles du second ordre à une fonction inconnue et  $n$  variables indépendantes,** par *M. E. Vessiot*. Ἀνεκοινώθη ὑπὸ κ. Κ. Μαλιέζου.

J'ai donné, il y a quelques années<sup>1</sup>, une théorie nouvelle des problèmes généraux d'intégration, avec des applications aux équations du second ordre à une fonction inconnue et deux variables indépendantes. J'ai traité une autre application, d'un caractère général, dans un mémoire ultérieur<sup>2</sup>. Un de mes élèves a obtenu depuis, en se servant de ma méthode, des résultats nouveaux et intéressants sur les équations du troisième ordre, à une fonction inconnue et deux variables indépendantes, à caractéristiques doubles<sup>3</sup>.

J'aborde ici le cas d'une équation du second ordre à une fonction inconnue et à  $n$  variables indépendantes<sup>1</sup>. J'indique à quelle condition l'équation possède des caractéristiques, au sens de Cauchy et Monge, et je donne la loi générale de formation de telles équations. Il peut y avoir deux systèmes de caractéristiques, ou un seul système, double. Dans le second cas, il peut arriver que les caractéristiques ne dépendent que de constantes arbitraires, et l'intégration se fait alors explicitement. On sait que ce résultat avait été obtenu par M. Goursat, pour  $n=2$ ; et étendu par M. Cartan au cas  $n=3$ .

<sup>1</sup> *Bulletin de la Société Mathématique de France*, 52, 1924, p. 336-395.

<sup>2</sup> *Annales Scientifiques de l'École Normale Supérieure*, (3), 45, 1928, p. 189-253.

<sup>3</sup> M. COISSARD, *Comptes Rendus de l'Académie des Sciences de Paris*, 24 Mars 1930.

<sup>1</sup> Le cas  $n=3$  a été étudié par M. Cartan, au moyen de sa méthode de calcul symbolique des expressions de Pfaff, (*Bulletin de la Soc. Mathématique de France*, 39, p. 370-381).